

Dorpsstraat 7
2712 AB Zoetermeer

Port betaald
Zoetermeer

't Seghen Waert

Verenigingsblad van het Historisch Genootschap

Oud Soetermeer

16e jaargang, nr 1

februari 1997

Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Voorzitter: R.Grootveld, Bernhardstraat 3, tel. 3165654
Secretaris: B.F.Tuinstra, Voorweg 144, tel. 3213541
Penningmeester: J.E.Bogaers, Tuinvaart 39; tel. 3314352
Public Relations: G.J.J.Moers, Zoeterstraat 7, 2712 RL Zoet.;
tel. 3164557

Redactie: C.J.Moerman-v.Voorst, Dublinstraat 253,
2713 HT Zoetermeer; tel. 079-3521488
Ledenadministratie: A.van Noort, Mauritsstraat 8; tel. 3163559
Archief: J.M.C.Huisman-Aaftink, Bernhardstraat 2;
tel. 3163179

Contactpersonen werkgroepen:

- Archeol.werkgroep (A.W.Z.): P.J.M.van Domburg, Hickoryhout 9; tel. 3614737
- Genealogie en Herald.(G.W.Z.):M.Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarsslot 35;
tel. 3316552
- Interviewgroep Sprekend Verleden (I.S.V.): E.W. van den Burg, Fred.Hendriklaan 32;
tel. 3164858

Historisch Museum 't Oude Huis: Dorpsstraat 7, 2712 AB; tel. 3164735

- Conservator: Jouetta van der Ploeg; vrijdag niet aanwezig
- Openingstijden museum: woensdag-, zaterdag- en zondagmiddag
van 13 tot 16 uur

't Seghen Waert is een uitgave van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer;
het blad verschijnt vijf maal per jaar.

ISSN: 1384-7260

INHOUD

- 5 Uitnodiging algemene ledenvergadering 26 maart 1997
- 6 Dringend gevraagd: medewerkers activiteitencommissie
- 8 Contributie-1997; bezorgers; uiterste kopijdatum 29 maart '97
- 9 Hartelijk welkom aan nieuwe leden
- 9 Opknappen en opruimen van grafstenen bij Oude Kerk
- 10 Heksenhaat en toverkolder
- 12 Een oude nieuwjaarswens
- 15 Dringend gevraagd: penningmeester Museum 't Oude Huis
- 18 Nieuws van de Archeologische Werkgroep
- 20 Nieuws en vraag en aanbod van de Genealogische Werkgroep
- 23 In gesprek met Gerrit van der Kemp
- 28 Notulen 28 november 1996
- 31 Beleidsplan 1997-2000

De adverteerders en de hierna volgende sponsors maken met hun financiële steun de uitgave van dit blad mogelijk.

- Van As Makelaardij bv, Eerste Stationsstraat 61; tel. 079-316 44 45
- Bouwmarkt De Bouwhof, Bleiswijkseweg 1; tel. 079-331 07 00
- Cammeraat IJzerwaren, Eerste Stationsstraat 48; tel. 079-316 37 31
- Cammeraat Zuivelhandel, Dorpsstraat 119; tel. 079-316 47 96
- Carrosseriebedrijf Lamboo bv, Fokkerstraat 9; tel. 079-331 64 00
- Firma Donax Electronics, Leiwater 73; tel. 321 32 45
- Drankenhandel 'De Gulle Bottelier' Boonekamp, Dorpsstraat 130; tel. 079-316 38 02
- Henneken Radio en TV, Den Hoorn 7; tel. 079-316 32 97
- Nieboer Gemako Van der Spek Makelaars, Dorpsstraat 50; tel. 079-316 77 71
- Van Oosterom Schoen en Mode, Dorpsstraat 107; tel. 079-316 30 29
- Roos Kantoorboekhandel, Dorpsstraat 155; tel. 079-316 35 80
- Rooskleurig, Dorpsstraat 165; tel. 079-316 60 09
- Rové Verlichting, Dorpsstraat 198; tel. 079-316 64 88
- Schoenen Van Veen, Dorpsstraat 83; tel. 079-316 31 65
- Slagerij Vollebregt, Dorpsstraat 127; tel. 079-316 35 25
- Taxibedrijf Van der Slik, Kerkenbos 1-9; tel. 079-351 51 51
- Verlaan Verfspecialzaak, Vlamingstraat 5; tel. 079-316 34 76
- Van Waay Herenmode, Dorpsstraat 163; tel. 079-316 39 10
- Van Waay Wonen, Bossenwaard 9; tel. 079-351 85 98

Van de bestuurstafel

Het is al enige tijd geleden dat ik u onder dit kopje berichtte over de zaken die zoal op tafel komen bij het bestuur van uw vereniging. Hoog tijd dus voor iets wat met een lelijke moderne Engelse term een *update* heet (maar daarover later meer).

Zoals ik u reeds berichtte, heeft de vereniging bezwaar aangetekend tegen de sloop van de oude fabriekshal aan de Bijdorplaan. De sloop van dit stukje industrieel erfgoed — de hal stamt uit de jaren '50 en is uniek voor Zoetermeer — kan alleen worden voorkomen als het gebouw de status van (gemeentelijk) monument krijgt. De procedure hiervoor loopt nog. Mocht deze weg doodlopen, dan wil het bestuur zich in ieder geval tot het uiterste inspannen om de dakconstructie, die veel ouder is en gedeeltelijk afkomstig is van het oude station van Zoetermeer, te redden en een nieuwe functie te geven.

Vóóordat de wijk Rokkeveen en de Floriade waren aangelegd, liep ten zuiden van Zoetermeer de landscheidingsdijk. Deze dijk, die meer dan 500 jaar geleden werd aangelegd, vormde de scheiding tussen de waterschappen Rijnland, Delfland en Schieland. Daar waar dit dijkje de Delftewallenwetering kruiste, op de Reguliersdam, bevond zich een drielandenpunt, dat gemarkeerd was met een grenspaal. De landscheidingsdijk en de Delftewallen hebben op deze plaats jammerlijk het veld moeten ruimen voor de uitbreiding van Zoetermeer. Hiervoor werden de gemeentegrenzen (en ook de waterschapsgrenzen) aangepast. De oude grenspaal verhuisde mee naar een afgelegen plek in het meest westelijke puntje van Rokkeveen, even ten zuiden van de Rijksweg. Mevrouw Moers heeft in dit blad al eens een fietsroute naar dit punt beschreven. Nu kwam het bestuur ter ore dat de grenspaal op zijn nieuwe plek wordt bedreigd door bekladding en vernieling. Daarom heeft het bestuur een brief gestuurd naar de gemeente Zoetermeer met het verzoek om de paal terug te plaatsten op zijn oude plek, toevalligerwijs tegenwoordig precies middenin winkelcentrum Rokkeveen. De gemeente heeft de brief doorgestuurd naar de waterschappen, alwaar men enthousiast reageerde. Het lijkt erop dat er voor deze paal nu een elegante en historisch verantwoorde oplossing komt!

Uit het bovenstaande blijkt, dunkt mij, dat het bestuur het historische van onze vereniging hoog in het vaandel heeft staan. Dat neemt niet weg dat een historische vereniging ook modern kan zijn. Zo zijn wij sinds kort aanwezig op de *digitale snelweg*, zowel de genealogische als de archeologische werkgroep heeft al een informatiepagina op het zgn. *World Wide Web*, die overal ter wereld eenvoudig te raadplegen is. Het bestuur wil deze informatie in de toekomst bundelen en zich als vereniging in dit nieuwe medium manifesteren, wellicht in het kader van de zojuist gestarte *digitale stad Zoetermeer*. Een aardige manier om in deze moderne tijd de geschiedenis uit te dragen!
Bouke Tuinstra, secretaris

0-0-0-0-0

ACTIVITEITENKALENDER

tot en met mei 1997

- wo 12 februari: “De Maatschappij van Weldadigheid, een landelijke poging van armoede bestrijding uit de vorige eeuw”;
Lezing aan de hand van dia’s door de heer L. van der Linden.
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
Zie Toelichting (blz.4).
- wo 28 maart: Voorjaarsledenvergadering;
~~Centrum, Frans Halsstraat 1~~, 20.00 uur.
Vergaderstukken: zie achterin dit blad.
- do 10 april: Voorweg in dia’s, deel II;
De Morgenster, Nassaulaan 1, 20.00 uur.
Zie Toelichting (blz.4).
-mei: Fietsexcursie door en langs de Meerpolder.
Zie Toelichting (blz.4).

Toelichting dia-lezing 12 februari

Omdat in de vorige eeuw na de Franse overheersing in ons land grote armoede heerste, werd de Maatschappij van Weldadigheid in 1818 opgericht onder leiding van generaal Johannes van den Bosch. Het doel was aan behoeftige mensen door boerenwerk een nieuwe kans van bestaan te bieden. Daartoe werden op de grens van Drenthe, Friesland en Overijssel de vrije koloniën Frederiksoord, Wilhelminaoord en Willemsoord gesticht. Later kwamen daar de strafkoloniën Ommerschans in Overijssel en Veenhuizen in Drenthe bij. De bevolking kwam uit geheel Nederland, in het bijzonder uit de Hollandse steden. In de loop der jaren werden er ruim vijftienhonderd gezinnen en ongeveer achtduizend alleenstaanden geplaatst. De maatschappij had een eigen uitvoerige bevolkingsadministratie, die thans een unieke bron is om een familiegeschiedenis in te kleuren.

Toelichting dia's Voorweg

Van een rustige landweg met monumentale boerderijen, landarbeidershuisjes en karakteristieke ophaalbruggen tot een dynamische doorgaande route naar Den Haag, waar het aangenaam wonen is. Zo kan de ontwikkeling van de Voorweg in deze eeuw worden omschreven. Met behulp van zowel historische als meer recente dia's wordt een wandeling langs de weg en door de tijd gemaakt. We maken kennis met de (voormalige) bewoners en hun (vaak) verdwenen woningen.

Toelichting fiets-excursie in mei

Aan de randen van het voormalige Zoetermeerse Meer is in de vroege middeleeuwen een gemeenschap ontstaan, die is uitgegroeid tot een stad van meer dan honderdduizend inwoners. Sinds de droogmaking is de polder vrijwel onveranderd gebleven. Ijdens de excursie komen onder meer de geschiedenis, het gebruik als landbouwgrond, de waterhuishouding en de natuurwaarde van de polder aan de orde.

Meer informatie volgt in het volgende nummer van dit blad.

Door een beperkte deelname is **VOORINSCHRIJVING NOODZAKELIJK**. Dit kan bij de heer C.A.L. van Wieringen, telefoon: 316 37 64 en bij mevr. S. Brandhorst-Sonneveld, telefoon: 351 70 47.

o-o-o-o-o

ALGEMENE VOORJAARSLEDENVERGADERING

De voorjaarsledenvergadering zal worden gehouden op **woensdag 26 maart** in het parochiehuus, Dorpsstraat 18b in Zoetermeer. De vergadering begint om 20.00 uur. Het bestuur nodigt alle leden van harte uit hierbij aanwezig te zijn.

De agenda voor deze vergadering luidt:

1. Opening en vaststelling agenda

2. Verslag van de ledenvergadering van 28 november 1996 (blz. 28)

3. Mededelingen

4. Bestuur

Aftredend zijn de heren Van Domburg, Klein en Bogaers. De heer J.B. Bogaers (penningmeester) is niet herkiesbaar daar zijn tweede termijn is verstreken. Het bestuur zoekt een nieuwe penningmeester. Kandidaten voor deze functie worden uitgenodigd zich bij het bestuur te melden. De heer P.J.M. van Domburg (vertegenwoordiger van Oud Soetermeer in het museumbestuur) is ook niet herkiesbaar. Hij blijft echter de vereniging vertegenwoordigen in het museum; het bestuur houdt de vacature aan. De heer C.A.M. Klein (vertegenwoordiger van de GWZ in het verenigingsbestuur) stelt zich wel herkiesbaar.

Leden die zich kandidaat willen stellen voor een dezer bestuurszetels wordt verzocht zich vóór 20 maart 1997 bij het bestuur te melden.

5. Financiën

Vaststelling jaarrekening inclusief verslag kascommissie. De financiële stukken liggen twee weken voor de vergadering ter inzage in 't Oude Huis. Ze zullen ter vergadering worden uitgereikt.

Benoeming lid kascommissie.

6. Vaststelling beleidsplan

Zie blz. 31

7. Vaststelling jaarverslag

Het jaarverslag was bij het ter perse gaan van dit blad nog niet voltooid. Het ligt twee weken voor de ledenvergadering voor leden ter inzage in 't Oude Huis. Het zal ter vergadering worden uitgedeeld.

8. Halvering contributie gezinsleden

Het bestuur heeft vorig jaar besloten de mogelijkheid van een *gezinslidmaatschap* te openen voor mensen die een partner of huisgenoot hebben die al lid van Oud Soetermeer is. Een gezinslid ontvangt geen verenigingsblad maar heeft verder alle voordelen van het lidmaatschap. Voorgesteld wordt dat personen die zich aanmelden als gezinslid slechts de helft van de contributie behoeven te betalen. Diegenen die de vereniging een warm hart toedragen maar een dubbel lidmaatschap teveel vinden, kunnen hierdoor tegen een geringer bedrag lid worden.

9. Rondvraag

10. Sluiting

0-0-0-0-0

O P R O E P

Als een vereniging bijna vijftig jaar bestaat, kan het geen kwaad om eens achterom te kijken en te zien wat er in deze halve eeuw door een groot aantal vrijwilligers is gepresteerd. Het resultaat mag er zijn! Degenen die daar actief aan hebben bijgedragen mogen hier terecht trots op zijn.

Het werk is echter nooit klaar. Zoetermeer groeit, "Oud Soetermeer" groeit, dus groeien ook de werkzaamheden van de vereniging. De samenstelling van de huidige activiteitencommissie is eigenlijk te klein om de veranderingen aan te kunnen. Daarom doen wij **EEN BEROEP OP U!** Ter uitbreiding van de activiteitencommissie hebben wij vrijwilligers nodig die zich actief willen inzetten voor de vereniging.

1. Coördinator van de activiteitencommissie (M/V)

werkzaamheden:

- als contactpersoon optreden tussen de werkgroepen en de leden;
- het verzorgen van de PR van de vereniging en het contact onderhouden met de pers;
- het coördineren van de activiteiten van de vereniging, zoals zorg dragen voor een goede uitvoering ervan;
- het in teamverband bedenken van nieuwe activiteiten en deze (te laten) uitvoeren;
- zitting in het bestuur van de vereniging als vertegenwoordiger van de activiteitencommissie.

De werkzaamheden brengen een grote verantwoordelijkheid met zich mee. De activiteitencommissie is namelijk het 'gezicht' van de vereniging.

profiel:

Wij zoeken iemand die gemakkelijk taken kan verdelen, iemand die hoofdzaken van bijzaken kan onderscheiden en die door zijn/haar enthousiasme en inzet een belangrijke rol in de vereniging gaat spelen.

'werktijden':

Het aantal uur dat u per week kwijt bent, hangt af van de inzet die u zelf toont. Gemiddeld zult u hooguit een paar uur per week besteden aan verenigingswerk.

2. Twee à drie leden van de activiteitencommissie (M/V)

werkzaamheden:

- het in samenwerking met de coördinator zorgen voor een goede uitvoering van de activiteiten van de vereniging.

profiel:

Wij zoeken mensen, die vooral enthousiast zijn en die van aanpakken houden.

'werktijden':

U zult bij diverse activiteiten van de vereniging helpen bij de voorbereiding en de uitvoering ervan.

Als u zich in een van bovengenoemde functies actief wilt inzetten voor de vereniging, of als u hier meer informatie over wilt, kunt u zich wenden tot Michiel Huisman, tel. (079)316 31 79, of Gertjan Moers, tel. (079)316 45 57.

CONTRIBUTIE 1997

U treft in dit nummer twee acceptgirokaarten aan. De ene is bedoeld voor de **verplichte contributie van f 25,00**, de andere kunt u gebruiken voor een vrijwillige bijdrage aan één of meer werkgroepen. Volgens het huishoudelijk reglement dienen uw betalingen uiterlijk 1 april a.s. te zijn ontvangen. Bij voorbaat danken wij u voor uw medewerking.

Bezorging verenigingsblad 't Seghen Waert

De redactie zou graag over nog enkele bezorg(st)ers willen beschikken; met name over hen, die vijf keer per jaar in wijk 19, of de 'waterbuurt' of het Stadshart het blad willen bezorgen. Dit kost hoogstens één uur tijd per keer. Ook reserves, die af en toe eens willen inspringen, zijn hartelijk welkom. Neemt u daartoe contact op met de heer Van Noort, tel. (079)316 35 59 of met mevr. Moerman, tel. (079)352 14 88.

Kopij voor het april-nummer

Kopij is dagelijks zeer welkom bij mevr. Moerman, Dublinstraat 253, 2713 HT ZOETERMEER. Tot uiterlijk de dag voor Pasen (29 maart).

EEN HARTELIJK WELKOM AAN DE VOLGENDE NIEUWE LEDEN

(indien geen plaatsnaam is genoemd, wonen zij in Zoetermeer)

Mevrouw A. Smits, Leidsewallen 51

Mevrouw P. Bultenaar, Multatulihove 12

A. van de Rijt, Redelaan 70

D.W.J. van Luttervelt, Stalpaert van der Wieleweg 30, Delft

Mevrouw H.J. Kornman-van den Bosch, Nansenrede 16

J. Wieriks, Sterrenhof 6, Capelle aan den IJssel

H.J. Aartsen, Nassaustraat 89, Maarssen

A. Klos, Albert Schweitzerdreef 293, Maassluis

Mevrouw W.C. Hoff, Debussyrode 9

P.F. Olieman, Laan van Zeeman 10, Heiloo

G.J. Keus, Binnenwater 56

Rekening houdend met de leden, die hun lidmaatschap per 1-1-1997 opzegden, plus enkelen die wegens niet betalen van de contributie door het bestuur zijn geroyeerd, sluiten we 1996 af met **1007** leden; 1995 sloten we af met 1001 leden.

0-0-0-0-0

GRAFSTENEN KERKHOF OUDE KERK

Verschillende grafstenen op Zoetermeers oudste begraafplaats, achter de Oude Kerk aan de Dorpsstraat, verkeren in zo'n slechte staat, dat het kerkhof een wat bouwvallige indruk maakt.

De kerkvoogdij wil de verwaarloosde stenen graag opknappen, een initiatief dat Oud Soetermeer van harte ondersteunt.

Wanneer zich echter geen rechthebbenden melden, zullen de kapotte stenen worden verwijderd en opgeborgen. Het is dus van belang dat geïnteresseerden contact opnemen met de kerkvoogdij:

de heer Straaijer (079)3310425 of de heer Van der Vorm (079)3164164).

In overleg wordt dan bekeken of renovatie van de steen mogelijk is.

0-0-0-0-0

HEKSENHAAT EN TOVERKOLDER

De tentoonstelling over dit onderwerp in Historisch Museum 't Oude Huis duurt nog tot **20 april 1997**. Voor bezoekers van de tentoonstelling ligt een folder klaar van de hand van Margot Langelaan en Jitta Reddingius. Deze bevat zes bladzijden informatie onder de volgende kopjes: 'Onzekerheid, armoede en angst'; 'Zwarte magie'; 'Tegenreacties vanuit de bevolking'; 'Het pact met de duivel'; 'De heksensabbat'; 'Duivel, sabbat en vervolgingen'; 'De heks'; 'Hekserij beschuldigingen'; 'Reformatie en Contrareformatie'; 'Heksenideeën'; 'Rechtspraak'; 'Proeven van hekserij'; 'Het einde van de heksenjachten' en 'Toch nog jacht op heksen'.

Bijgaande afbeelding laat de voorbereiding van de Heksensabbat zien. Heksen van verschillende leeftijd bevinden zich in een dor en duister landschap. Hun naaktheid en wapperende haren geven hun wellust aan. Op de voorgrond roert een heks in een pot waaruit damp en diergedrochten omhoog schieten. De *Malleus Maleficarum* had beweerd dat de heksen door de lucht naar hun geheime bijeenkomsten met de duivel werden gevoerd. De duivel spiegelde hun daarbij voor, dat zij dat zelf konden bewerkstelligen door zalf uit kinderlijkjes op een stuk hout te smeren of door plaats te nemen op de schijngedaante van een dier, vaak een bok. De bok was namelijk een bekend duivelssymbool.

Op deze houtsnede wordt dit alles in beeld gebracht. In de lucht vliegt een jonge heks achterstevoren op een bok. Ten overvloede houdt zij ook nog een gevorkte tak vast, die een pot omklemt waaruit kleine beenderen steken. De tot driehoek gevoegde gevorkte takken op de grond liggen waarschijnlijk klaar om met het brouwsel uit de pot te worden besmeerd. Een oude heks heft met een godslasterlijk gebaar een verdachte offerschaal omhoog. Een jongere heft een beker. Achter haar lijkt een bok al klaar te staan voor een nieuwe vlucht. Worstjes aan een gevorkte tak wijzen erop, dat heksen de kunst verstaan om impotentie te toveren. De kat die zich tegen de rug van de rechter heks aanvljijt, zit daar niet toevallig. De duivel had -wanneer hij de heksen in een schijngestalte van een dier liet verschijnen- een voorkeur voor de kat. Alles wijst naar de verderfelijke samenzwering van heksen en duivels. Vele latere voorstellingen van heksen zijn door deze houtsnede beïnvloed.

Uit L. Dresen-Coenders: *Helse en hemelse vrouwenmacht, omstreeks 1500*.
Nijmegen/Utrecht 1988.

Heksensabbat, Clair-obscur houtsnede, Hans Baldung Grien, 1510

Rijksprentenkabinet, Amsterdam

EEN OUDE NIEUWJAARSWENS

door Drs. J. van der Spek

(eerder gepubliceerd in het Kwartaalblad nr 3 van januari 1983)

Bij de hieronder volgende nieuwjaarswens is de spelling van de heer Lamens ongewijzigd gelaten. In verband met de beperkte ruimte ins ons tijdschrift heb ik dit artikel niet in zijn geheel kunnen opnemen. Ik heb mij beperkt tot de gedeelten, die kenmerkend kunnen worden geacht voor de godsdienstige en maatschappelijke opvattingen van de auteur. Men mag aannemen, dat deze door een groot gedeelte van de Zegwaarders werden gedeeld.

Nieuwjaars - Heil- en Zegenwensch
aan het WelEdel Achtbaar Bestuur
en al mijne Medeburgers van ZEGWAARD

Hoogachtend opgedragen door P. Lamens, Nachtwaker alhier,
bij den aanvang van het schrikkeljaar 1896.

"Nog slechts een spanne tijds en door den wind gedragen
Verwijdert zich alweer de laatste slag van 't jaar,
Terwijl de broze mensch, vermoeid van 't twijfelen, vragen
Zijn weg en lot beveelt aan den Alzegenaar.
Hij dankt God voor zoo veel als hij nog mocht genieten,
Hij dankt Hem voor de kracht, bij 't kruis hem opgelegd,
En zag hij ook de ster der hope vaak verschieten,
Hij weet, God heeft zijn trouw hem nog niet opgezegd.
Mijn Vaderland was nog in Uwe hoede veilig;
Geen oorlogsramp heeft nog mijn bakermat ontrust;
En de onrust hier en daar, in doel en werk onheilig,
Werd immers tot dusver op dezen grond gesust.
Neen 't moge waar zijn dat de Handel niet mocht bloeien,
En meenge nijvre hand 't begeerde werk niet vond:
Een onbevangen blik doet 't hart in dank ontgloeien
Voor al den zegen dien de Heer toch weder zond.
Heil! onze Regentes weer boven perk en maat!
Zie op Haar en haar Kind, o Heer! in gunste neder,

Groeie onze Koninging tot Neêrlands beste Vrouw;
 Bewaar, bevoorrecht 't dier Oranjestamhuis weder,
 Maak het gelukkig, sterk, door onze liefde en trouw!
 De Raadslieden der Kroon en wie met hen regeeren,
 Ja allen die Gij, Heer! in hoogheid hebt gesteld:
 Wil hen Uw weg, Uw wil in alle dingen leeren,
 Gij toch, Gij zijt de Bron waaruit de wijsheid welt.
 Zoo wenschend komen we ook tot onzen *Burgervader*,
 Die aan ons hoofd gesteld slechts ons geluk betracht;
 De Heer zij U nabij en koom' U telkens nader,
 Die zegenbeê wordt U gewis door elk gebracht.
 De *Secretaris* zie slechts heil op al zijn pogen;
 De *Ontvanger* vinde zich door onwil nooit gekrenkt;
Notaris, zie ook gij steeds uw geluk verhoogen,
 Het gaat u allen wèl, als God Zijn zegen schenkt.
 De *Leeraar* moog' zijn pad in 's Heeren gunst betreden;
 God sterke en schrage hem in zijn gewichtig werk;
 Hij richte trouw en vroed de weifelende schreden
 Tot eer van 's Heilands Naam, tot welzijn van de Kerk.
 Waar de *Ouderlingen* hem met de *Diaaknen* samen
 De taak verlichten en gewenschte hulp hem biên,
 Daar wil de Algoede hen ook voor hun taak bekwamen,
 En zullen zij Zijn gunst en zegen daarop zien.
 Het *Onderwijs* der jeugd, zoo heerlijk in zijn wezen,
 Zij mede naar de wil van Hem die wijsheid leert;
 Mag 't God gevallen zijn, dan valt er niet te vreezen
 Dat Hem de jeugd ook niet als Bron der wijsheid eert.
 De *Dokter*, *Chirurgijn*, de *Vroedvrouw* daarbeneven,
 Hun allen wachte heil in 't jaar straks in te gaan,
 Voor hun gewichtig werk will' God hun krachten geven,
 Hij moge in hunne taak hen steeds ter zijde staan.
 Het *Dam-* en *Dijkbestuur* vinde, als gevaar mocht komen,
 Een ieder op zijn post, een ieder aan zijn plicht;
 En met Gods hulp bekampt het weder storm en stroomen:
 De Heer zij allen goed, hun op hun pad ten licht!
 De *Brandweer*, wakker steeds waar 't vuur soms uit mocht breken,
 Vinde als zoodanig hier dit jaar maar weinig werk;
 Maar *Handel* en vertier herleve in deze streken,

En maak' de nijvre hand door ruimen arbeid sterk.
De *Landbouw* bloeie als ooit, het *Graan* en *Vlas* moog' groeien,
Tot vreugd van iedereen, den *Landman* tot geluk;
Fabrieken mogen weer door ruime winsten bloeien,
Opdat zoo menigeen gered worde uit den druk.
De *Molenaar* vind' wind en koren om te malen;
De *Bakker* leevre brood uit heerlijk en voedzaam graan;
Dat *Slager*, *Winkelier* aan God den dank betalen;
Als 't hun in 't nieuwe jaar weer ruimschoots wel mag gaan.
De *Smid* en *Timmerman*, de *Metselaar*, *Verver* tevens,
Kleermaker, *Handelaar*, de *Mandenmaker* meê:
Vindt allen heil en vreugd in 't goede dezes levens,
Dat is voor ieder thans de oprechte Nieuwjaarsbeê.
De *Schipper*, *Schoenmaker*, de *Visscher* niet vergeten,
Ja welk bedrijf gij voert, waarmee ge uw brood ook wint,
Gij allen moogt dit jaar van rijken zegen weten,
Van voorspoed en van vreê met Echtgenoot en Kind.
Hoe zwart de nacht ook zij van onspoed en van nood
De zon doet zeker eens de zwartste wolk verdwijnen,
Daar is een Licht dat schijnt in 't duister van den dood.
Die *Hoop*-star ga ons voor op 't moeilijk grafwaarts treden,
Dat Licht verleen' zijn glans als de aardsche scheemring daalt;
Die *Zon* bestrale ons pad, verlicht' de wankle schreden,
En brenge ons eens waar zij in al haar schoonheid praat.
Daar zal het heerlijk zijn; dáár zullen alle tranen
Ons worden afgedroogd, daar kent men leed noch smart,
Daar zal geen nacht meer zijn in 't Licht dat nooit zal tanen,
Daar rusten we eenmaal uit aan 't trouwste Vaderhart."

O-O-O-O-O

Stichting Historisch Museum 't Oude Huis

houdt zich sinds 1989 bezig met het organiseren van tentoonstellingen over de geschiedenis van Zoetermeer. Enkele successen van de laatste tijd, die u niet zullen zijn ontgaan, zijn geweest: *Vrijheid Verworven*, *Leeuwen en Clowns* en *Een kasteel in het veen*. In de afgelopen jaren is het museum een echt bedrijf geworden, waar nu drie betaalde krachten werken en tientallen vrijwilligers. Voor de uitbreiding van ons team zijn wij op zoek naar iemand, die **op vrijwillige basis onze administratie wil uitvoeren**.

De functie zal de volgende werkzaamheden omvatten:

- verrichten van de noodzakelijke betalingen;
- voeren van de boekhouding van het museum;
- zorg dragen voor correspondentie met financiële instanties;
- conservator/directeur adviseren over de financiële positie van het museum.

Wat wij bieden is:

een enthousiast team van medewerkers in een dynamische organisatie en de mogelijkheid eigen vaardigheden te ontwikkelen.

Wat wij vragen is:

- inzicht en ervaring in het opstellen van begrotingen;
- boekhoudkundige kennis en een basisdiploma boekhouden;
- creativiteit en ordelijkheid;
- beschikbaarheid van één dag in de week;
- ervaring met computerboekhouden is een pré.

Sollicitaties met curriculum vitae kunnen worden gericht aan:

Museum 't Oude Huis,
ter attentie van de secretaris,
Dorpsstraat 7,
2712 AB ZOETERMEER.

Het bestuur van Stichting Historisch Museum 't Oude Huis

De boerderij van Kalisvaart 'aan de laan' in de Stationsstraat. Het pand maakte in 1989 plaats voor het winkelcentrum Rokkeveen. De resultaten van de opgraving, die de A.W.Z. daar vervolgens hield, worden van mei 1997 af in 't Oude Huis tentoongesteld.

Van de Archeologische Werkgroep Zoetermeer

Afronding opgraving schuurkerk

De periode oktober tot en met januari is voor de A.W.Z. een bijzonder drukke tijd geweest. Dankzij de Provincie Zuid-Holland konden onze graafactiviteiten aan de Voorweg op het terrein van de voormalige schuurkerk tot in november worden voortgezet. Aanvankelijk zag het er naar uit dat de Provincie al begin september het startschot voor de afgraving van het terrein zou geven, maar met name de vele voorwerpen die uit de gedempte wijk (zijsloot van de Voorwegwetering) werden gevestigd, leverden uitstel op. Deze extra tijd is goed van pas gekomen: de vorm en ligging van de gebouwen zijn juist in de laatste maanden pas echt duidelijk geworden. De vele vondsten (totaal 15 vuilniszakken!!) uit de wijk geven een goed beeld van wat de pastoor en de mogelijk andere bewoners voor huisraad hebben gebruikt. Zo kwamen een wijwaterbakje met de letters IHS, boekbeslag, gegraveerd glaswerk, kruiken, potten, pannen en schalen uit de 17e en 18e eeuw tevoorschijn.

Zelfs nadat de provincie in november een meter van het terrein had afgegraven, is er nog onderzoek verricht omdat de bodem (wederom) belangrijke informatie prijs gaf. Meer dan 60 (!) niet eerder blootgelegde funderingspalen kwamen aan het licht, waardoor een nog groter deel van de kerk in kaart kon worden gebracht.

Een boekje over de schuurkerk zal bij de opening van de vernieuwde Amerikaweg, in het jaar 2000, het licht zien.

Succesvolle lezing "Noordhove op de korrel"

Was er in 1995 een wijkgerichte dialoog over Rokkeveen, in '96 stond Noordhove op de agenda. Doel van deze lezingen is met name wijkbewoners kennis te laten maken met de geschiedenis van hun wijk. Een dergelijke opzet blijkt aan te slaan: net als in Rokkeveen waren er op 24 oktober zo'n 75 belangstellenden, onder wie vele nieuwe gezichten. Na een introductie van Petra Vijverberg over de geschiedenis van het Historisch Genootschap, 't Oude Huis, de Genealogische Werkgroep, de interviewgroep Sprekend Verleden en de Archeologische Werkgroep, nam Bouke Tuinstra de toehoorders mee naar de tijd van de mammoeten (10

duizend tot 100 duizend jaar geleden). Via het zand (nu nog op het Zoetermeerse strand aanwezig), de oude zeeklei (die in de wijk ligt) belandde de zaal in de tijd dat het veen werd afgezet, zo'n 4000 voor Christus. Hoogtepunt van de lezing was de duidelijke uiteenzetting van de meest recente gedachten over het ontstaan van Zoetermeer. Op basis van onder meer ontginningspatronen en de boddingtheorie, die erop neerkomt dat Zoetermeer op een plaatsnamenlijst staat die vóór 1100 na Christus voor het laatst is aangevuld, kwam Bouke tot de conclusie dat Zoetermeer al vóór 1100 moet zijn ontstaan bij het Lange Land (thans de Leyens). Tevens betoogde de spreker dat, gezien een akte uit 1296 waarin de ligging van een kerk wordt beschreven, het toenmalige dorp aan het einde van de 13e eeuw reeds moest zijn verplaatst naar het gebied van de huidige Dorpsstraat.

In de periode 1300 — 1800, die Ronald Grootveld voor zijn rekening nam, waren de bewoners van kasteel Palenstein gezichtsbepalend voor Zegwaard. In de tijd van veenaafgravingen, het (daardoor) ontstaan van grote wateroppervlakten, de tachtigjarige oorlog en de droogmakerijen wisten zij het hoofd goed boven water te houden en er warmpjes bij te zitten.

Op een originele wijze schetste Eric Dullaart het leven in de 17e eeuw in Zoetermeer en omstreken. Uit bodemvondsten, zoals grote melkschalen, een fuik en een majolica bord waarop een visser was afgebeeld, kun je de middelen van bestaan afleiden. Een tritonschelp, parfumflesjes en steengoed kannetjes uit het Westerwald wijzen op de handel die in de Gouden eeuw centraal stond.

Landbouwgeschiedenis, oude en nieuwere gebouwen, waaronder natuurlijk de boerderijen aan de Zegwaardseweg en een aantal Floriadegewassen uit Rokkeveen vormden het sluitstuk van de avond. Met vele anekdotes, waaronder een over de "vlooiendoerderij", wist landbouwspecialist Cor van Wieringen het publiek weer te boeien. Getuige de reacties en het lovende artikel in het Streekblad kan worden teruggekeken op een succesvolle avond!

Oudste vondsten uit de Dorpsstraat bevestigen theorie

Het kon niet mooier: op 24 oktober tijdens een lezing verkondigen dat de Dorpsstraat in het einde van de dertiende eeuw moet zijn ontstaan en een

week later in deze straat (voor het eerst in de geschiedenis) ook daadwerkelijk bodemvondsten uit deze tijd doen. Dit overkwam de Archeologische Werkgroep in november vorig jaar. Nadat door de gemeente Zoetermeer op de hoek Leidse Wallen/Dorpsstraat (gratis!) machinaal de bovenlaag was verwijderd, kwamen al gauw de eerste fundamenten aan het licht. Opvallend was het steenformaat: tot aan 32 x 14 x 7 cm toe. Behalve stenen, werden op een lager niveau ook houtconstructies aangetroffen. De vondst van een steengoed kannetje was voldoende reden om de pers erbij te halen, hetgeen heeft geresulteerd in een aantal artikelen in de Zoetermeerse Courant.

Het ophogingspakket was zó dik (meer dan 3 meter) dat het natuurlijke (niet door de mens verstoorde) veen helaas niet werd bereikt.

Voornaamste redenen hiervoor waren dat de put te smal was en de graaftijd te kort. Aanvankelijk gaf de grondeigenaar namelijk toestemming om drie weken veldonderzoek te verrichten.

De uitwerking van het onderzoek, laat nog geruime tijd op zich wachten.

De voorlopige conclusie is dat de Dorpsstraat ouder is dan tot nu toe werd aangenomen: eind dertiende eeuw.

Publicatie en tentoonstelling Reguliersdam

Enkele jaren geleden heeft de archeologische werkgroep gegraven bij de kruising Delftsewallenwetering—landscheiding, ofwel de Reguliersdam. Op deze plaats, waar tot in de vorige eeuw een overtoom dienst heeft gedaan, is een groot aantal vondsten (met name huisraad) gedaan. Tevens is erg veel informatie uit de archieven gekomen (vanaf de vroege 16e eeuw). In mei wordt een tentoonstelling over de Reguliersdam geopend. Tevens zal hierbij een boek worden aangeboden. Kortom: de werkgroep draait op volle toeren. In een volgend nummer meer nieuws!

Namens de Archeologische Werkgroep Zoetermeer,
Patrick van Domburg

0-0-0-0-0

GENEALOGIE EN HERALDIEK

In 1997 zijn de volgende avonden gepland:

INLOOPAVONDEN: Elke eerste maandagavond van de maand.

VERGADERAVONDEN: 14 april; 9 juni; 8 september en 10 november.

LEESAVONDEN: Elke derde maandagavond van de maand behalve de avonden waarop een vergadering is.

Alle avonden zijn op maandagavond en beginnen om 20.00 uur in 't Oude Huis, Dorpsstraat 7. In de maanden juli en augustus zijn er geen bijeenkomsten, evenmin op Tweede Paas- en Tweede Pinksterdag.

Nadere inlichtingen: Marjolijne Vijverberg-Kalkema, Stekelbaarsslot 35, 2724 AR Zoetermeer, tel. 079-331.65.52.

GWZ OP HOMEPAGE

Sinds 1 oktober 1996 heeft de GWZ een eigen Homepage. Op deze page staan alle familienamen vermeld die in ons genealogisch programma voorkomen. De pagina wordt 3 à 4 keer per jaar vernieuwd. Deze pagina is te bereiken via: <http://stad.dsl.nl/~dyngeman>

VRAAG EN ANTWOORD

Vragen en antwoorden voor deze rubriek kunt U zenden aan de Genealogische Werkgroep Zoetermeer, Dorpsstraat 7, 2712 AB Zoetermeer, onder vermelding van 'Vraag en Antwoord' of e-mailen naar kalkema@stad.dsl.nl

ANTWOORD

96/6 ROON

Van de gestelde hypothese, dat Dirck Willems van Roon een zoon zou zijn van Willem Leenderts van Roon, is geen bewijs te vinden. Een andere mogelijkheid is, dat Dirck een zoon is van Willem Dirckss den Roon, die als weduwnaar wonend te Zegwaart, op 3 september 1671 te Zoetermeer in ondertrouw ging met Nelletie Fredriks van Harlingen, een weduwe uit Leiden. De DTB-registers van Leiden bevatten geen inschrijving van deze ondertrouw. Het eerste huwelijk van Willem komt niet voor in de DTB-registers van Zoetermeer.

VRAAG

97/1 GROENEWEGEN

Cornelis Leenderts Groenewegen, geboren Zoetermeer ca 1665, overleden Zoetermeer 01-09-1719. Hij huwt 05-02-1690 te Zoetermeer met Marijtje Floren van Leeuwen.

Zij werd gedoopt op 16-07-1662 te Zegwaard en overleed te Zoetermeer 03-09-1719 als dochter van Floris Willems van Leeuwen en Maartje Jans.

Uit dit huwelijk werd geboren Jannetje Cornelis Groenewegen, gedoopt 03-06-1693 te Zoetermeer en overleden 25-04-1734 eveneens te Zoetermeer. Deze Jannetje huwt met Hendrik Langelaan.

Gevraagd verdere gegevens over het gezin Groenewegen-van Leeuwen en de voorouders van Cornelis Leenderts.

P. Olieman, Heiloo

97/2 VAN IJPEREN

Jan Pietersz van IJperen en Maritje Carels laten op 30-11-1681 te Zoetermeer hun zoon Carel dopen (get. Sara Carels, Abraham Carels en Claes Carels). Carel is gehuwd te Woubrugge met Fijtje Wittevaar en laten daar verschillende kinderen dopen waaronder 3x een Abraham. De vraag is nu van welke Pieter is Jan Pietersz de zoon?

Jans doop is niet gevonden te Zoetermeer, Benthuizen en Hazerswoude. Wel gevonden heb ik de volgende echtparen die allen een zoon Pieter hebben. Een aansluiting heb ik tot op heden nog niet kunnen vinden.

- a. Jan Pieters van Iperen gehuwd met Martijntje Carels de Heij
- b. Daniel Pieters van Iperen gehuwd met Saertgen Pieters
- c. Jacob Pieters van Iperen gehuwd met Haesgen Jacobs

M. van der Zwan, Rijnsaterwoude

J de Heij, Roden

0-0-0-0-0

SPREKEND VERLEDEN

In gesprek met Gerrit van der Kemp

De heer G.W. van der Kemp, geboren in Voorschoten, was een deel van zijn leven woonachtig in Zoetermeer. Hij woonde toen in de Molenstraat nummer 86.

Zijn vader werkte bij de Nederlandse Spoorwegen en waar hij zijn werk had, daar woonde het gezin.

Ook al woont Gerrit al heel lang in Den Haag, als de naam Zoetermeer wordt genoemd, krijgt hij nog altijd een warm gevoel. Hij heeft onder andere bij de busonderneming *Citosa* gewerkt en dat was de invalshoek om een gesprek met hem te hebben. Hij heeft daar overigens niet zo heel lang gewerkt en wij wilden toch ook wel weten hoe het hem als oud-Zoetermeerder verder in het leven is gegaan.

Vader Van der Kemp, de spoorwegbeambte

“Ik ben geboren in Voorschoten op 20 augustus 1925. Mijn vader werkte bij de Nederlandse Spoorwegen en die werd nogal eens overgeplaatst. Van Voorschoten verhuisden wij naar Rijpwetering, dat een station had aan de voormalige Haarlemmermeer-Spoorlijn. Toen dat station werd opgeheven, kwamen wij via Valthe in Drente terecht in Zoetermeer.”

Gerrit mocht doorleren

“In Zoetermeer ging ik naar de Christelijke School, waar de heer Nieuwenhuijsen hoofd was. Ik heb daar onder andere les gehad van meester Van Veen. Verder herinner ik mij nog de onderwijzers Bos en Van Noort.”

In die tijd kreeg lang niet iedereen de kans om na de lagere school verder te leren en als men die gelegenheid wel kreeg, was de vraag welke richting en waar?

“Na de lagere school moest ik een vak gaan leren. Ik zag er eigenlijk wel tegenop, want ik was niet zo'n jongen om door te leren. Maar mijn vader zei: “Je gaat maar naar de Ambachtsschool”, en uiteindelijk ben ik naar de Ambachtsschool in Rotterdam gegaan. Waarom naar Rotterdam? Omdat mijn vader bij het spoor werkte, had ik recht op vrij reizen. Dan fietste ik van Zoetermeer naar Pijnacker, samen met jongens uit Zoetermeer die naar

Delft fietsten, onder andere met Bram van Zetten, Teun Lamens en Bert van der Most. In Pijnacker haakte ik af en ging dan met de Hofpleinlijn naar Rotterdam. Ik heb daar geleerd voor automonteur. Later, in de oorlog, werd het moeilijker, omdat de treinen niet meer reden. Ik fietste toen dagelijks van Zoetermeer over Berkel naar Rotterdam en dat was een heel eind!”

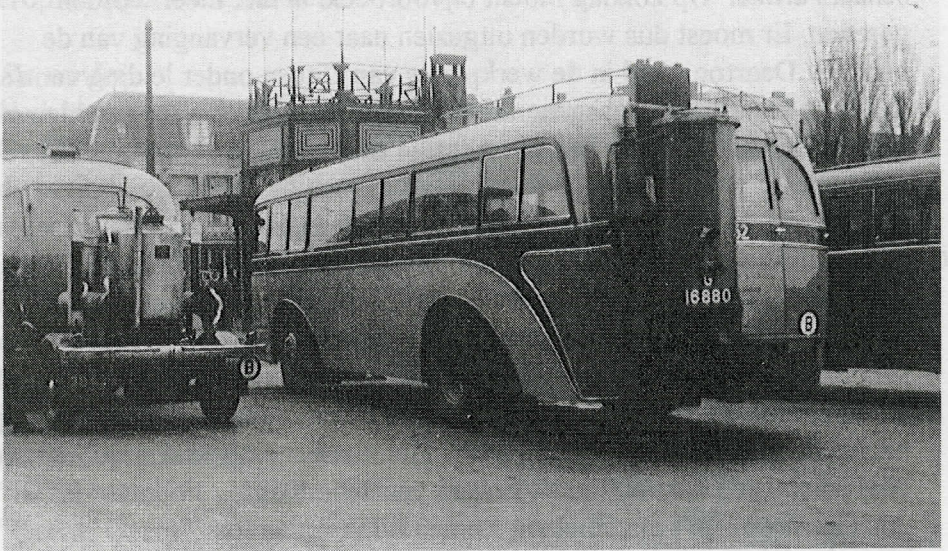

‘Bus 9’ met gasgenerator bij de Skuis in Leidschendam. Deze bus deed dienst op de lijn Leidschendam-Stompwijk-Leiden. (Foto 1 juni 1941; technische gegevens: Hansa-Lloyd - carrosserie Verheul)

De eerste werkkring

“Mijn eerste werkgever was Citosa. Hoe ik daar terecht ben gekomen weet ik niet meer. Of het een sollicitatie was, of dat ik gewoon aanbelde, dat staat mij niet meer bij.

Het is lang geleden, maar uit die tijd herinner ik mij nog wel de chauffeurs Koen Francken, Job de Graaf, Kees Henneken, Teun Kinkel, Bert Koole, Jaap Kramer, Jo Olie en Niek de Vries en de monteurs De Bruin, Van Dool, Piet van Halderen, Kees de Kooter, Janus Jonkers, Van Reeuwijk, Jaap Zonneveld en Piet Vermeulen.”

Links op de foto 'Bus 10' en rechts een bus van Maarse en Kroon bij het station Leiden. (Foto van 1942; technische gegevens: Stewart - carrosserie Verheul)

Citosa, de voorloper van het huidige Zuid-West Nederland (Z.W.W.) was de streekvervoerder in deze regio. Toen werd al gereden naar Den Haag, Rotterdam, Delft en Leiden en later ook naar Gouda. Directeur was Jelle Kok, een zeer bekende ondernemer in de autobuswereld. Hij was in wezen de eerste die inzag dat schaalvergroting de enige mogelijkheid tot overleven was. Bovendien had hij een grote technische kennis.

“Het was natuurlijk zo, Jelle Kok was een uitermate goede vakman. Hij was draaier en vooral in de oorlogsjaren heeft hij door zijn vakmanschap veel gepresteerd. Hij maakte onder andere een pers om koolzaad uit te persen. Ik als ‘Gerritje’, zoals hij mij noemde, mocht ‘s nachts -als er stroom was- koolzaad gaan persen. Als beloning kreeg ik dan een fles raapolie en dat was geweldig natuurlijk.

Ik was jongste bediende en ik moest allerlei klusjes opknappen. Op zaterdag moest ik bijvoorbeeld de werkplaats schoonmaken, want er werd toen nog op zaterdag gewerkt.”

In 1940, het eerste jaar van de bezetting, was de benzine al snel een schaars artikel. Op zondag mocht bijvoorbeeld al niet meer worden gereden. Er moest dus worden uitgezien naar een vervanging van de benzine. Daartoe werd in de werkplaats van Citosa onder leiding van Jelle Kok een zogenaamde gasgenerator ontwikkeld, als het ware een kleine gasfabriek, gebouwd op een twee-assige aanhanger, gestookt met anthraciet.

“Ik heb aan de bouw ook meegewerkt, maar als jongen zijnde moest je de generatoren schoonmalen. De as moest eruit gehaald worden, de filters moesten worden schoongemaakt en de ‘kachels’ moesten weer worden gevuld met kolen. Willem de Bruin uit Nieuwerkerk had de leiding bij het schoonmaken. ‘s Avonds om zes uur kwam hij en tot een uur of tien moest hij de bussen als ze thuis kwamen wassen en uitvegen en daarna ging hij ‘s nachts de generatoren schoonmaken. Het mooiste was in die tijd, dat we elke maand een zak anthraciet kregen van Jelle Kok.”

Als Gerrit op zijn praatstoel zit, komen de verhalen los:

“Ik zal nooit vergeten, als jongen zijnde van een jaar of vijftien misschien, dat ik bezoek kreeg van een neefje uit Rotterdam. Hij vroeg mij: “Joh, Gerrit, mag jij met die bussen rijden?” Ik zeg: “Joh, natuurlijk!” Een bus stond daar te draaien, dus ik stap op die bus, hij ook en ik ga er met die bus vandoor. Ik rij van de garage aan de Stationsstraat naar Nutricia. Ik wilde daar draaien, maar met zo’n dolly (de bijnaam van de generator) er achter is het moeilijk achteruit te steken en wat gebeurt er? De koppeling brak! Inmiddels zat Jelle Kok achter mij aan. Ik weet niet wat hij gezegd heeft, maar het zijn geen mooie woorden geweest.”

De heer Kok heeft ook krasse taal gebruikt toen het volgende gebeurde: Hij had een Mercedes, die was ondergedoken bij Gerrit de Kooter in de Molenstraat op nummer 1.

“Ik zal het nooit vergeten. Die wagen stond daar zonder wielen. Het was winter en koud. Nu hadden ze vergeten om het koelwater af te tappen, dus de zaak bevroor en het motorblok scheurde. Jelle ging kijken, kwam terug in de garage en na wat krachttermen kwam het eruit dat het motorblok gescheurd was. Wat te doen? We hebben de motor eruit gehaald en met asbest -nu weten we dat het heel gevaarlijk is- hebben we de zaak dichtgesmeerd, gaten geboord, schroefdraad erin en met een ijzeren plaat erop de zaak weer hersteld.”

En verder

Na ontslag te hebben genomen bij Citosa ging Gerrit werken bij garage Groenheijde in de Dorpsstraat. Dat duurde niet zo lang, want toen kwam de periode dat hij als soldaat in Indië moest dienen. Dat land had zo'n indruk op hem gemaakt, dat hij na zijn militaire diensttijd een werkgever ging zoeken die hem zou uitzenden naar wat inmiddels Indonesië was gaan heten. Die uitzending naar Indonesië was, gezien de gewijzigde omstandigheden daar, voor de Hollandse Gerrit niet weggelegd. Wel heeft hij voor andere werkgevers in Engeland, Denemarken en Australië gewerkt, altijd in de techniek. Ook in het verre Australië kan het gebeuren dat je Zoetermeeders tegenkomt.

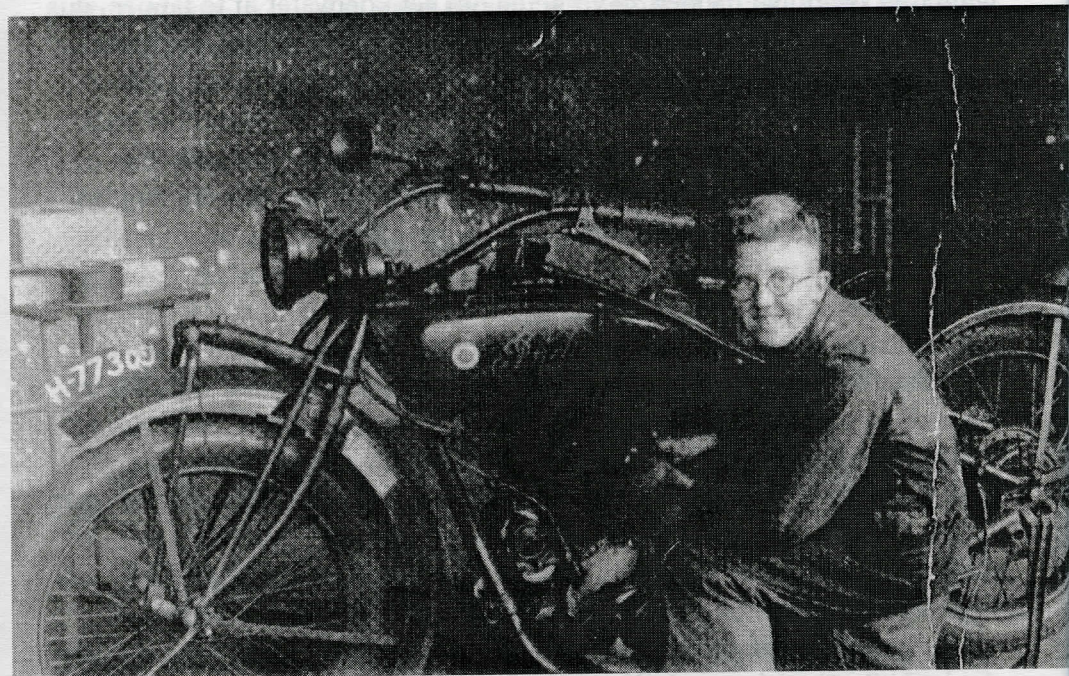
“Ik zal het nooit vergeten. Ik liep daar te wandelen en ik hoorde roepen: “Gerrit, Gerrit”. Ik keek om, het zei me niets. Ik zei: “Moet je mij hebben?” “Ken je me niet meer, ik ben Gijs Friggen, getrouwd met Annie Nieuwenhuizen”. Van dat moment af zijn we vrienden gebleven.”

Het is een boeiend gesprek geweest met Gerrit van der Kemp.

Twee periodes in zijn leven werden steeds weer benadrukt en wel de jaren dat hij in Zoetermeer woonde en werkte en zijn militaire diensttijd in Indië. Sinds tien jaar bestaat er een contactorgaan van de eenheid waarvan hij destijds deel uitmaakte en daarvan is hij de redacteur. Dat kost hem veel tijd, maar ook geeft het hem veel voldoening.

J.W. Dreise

N.B. De foto's met de autobussen werden voor deze publikatie beschikbaar gesteld door de heer Dreise.

Gerrit van der Kemp op de Ambachtsschool

O-O-O-O-O

Verslag van de algemene ledenvergadering van het Historisch Genootschap Oud Soetermeer, gehouden op donderdag 28 november 1996 in het Parochiehuis, Dorpsstraat 18b te Zoetermeer.

Aanwezig zijn 13 leden en het dagelijks bestuur. Met kennisgeving afwezig zijn de dames P. van Mil, J. van der Ploeg, C. Moerman, B. Bruggeman en G. Stuyt alsook de heren C.A.M. Klein, L. van den Burg, P. van Dam, J. Rijnsburger en A.C.J. Vermeulen.

1. Opening en vaststelling agenda.

De voorzitter opent om 20.35 uur de vergadering en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt vastgesteld zoals gepubliceerd, met dat verschil dat punt 5 (benoeming nieuw bestuurslid P.R. en activiteiten) komt te vervallen daar zich geen kandidaten hebben gemeld.

2. Verslag vorige ledenvergadering

Het verslag van de algemene ledenvergadering van 19 maart 1996 wordt zonder wijzigingen vastgesteld. De voorzitter bedankt de heer Windmeijer voor de verslaggeving.

3. Mededelingen

De voorzitter meldt dat het fotoboek dat dit jaar in samenwerking met Oud Soetermeer is verschenen een groot succes is.

De dit jaar in het leven geroepen vertegenwoordiging van Oud Soetermeer in het museumbestuur bevalt goed. Door de betere informatie-uitwisseling is de samenwerking tussen beide organisaties verbeterd.

In de samenstelling van het bestuur van het museum heeft een wijziging plaatsgevonden. De voorzitter, dhr. Van der Meulen, is afgetreden en opgevolgd door mevr. Warnars. Zij was al lid van het museumbestuur.

Het bestuur van de vereniging heeft het Huishoudelijk Reglement gewijzigd en vastgesteld. Het gewijzigde reglement zal zo spoedig mogelijk in het verenigingsblad worden gepubliceerd.

In de voorjaarsledenvergadering zal het beleidsplan 1997-2000 worden gepresenteerd. Het huidige beleidsplan loopt tot en met 1997.

Voor wat betreft de activiteiten in de afgelopen periode deelt de voorzitter mee dat de huidige tentoonstelling over heksen zeer druk bezocht wordt. De daaraan vooraf gaande door de genealogische werkgroep en de interviewgroep verzorgde tentoonstelling van twee weken trok veel geïnteresseerden. De archeologische werkgroep heeft het graafwerk op de "kerkwerf" aan de Voorweg afgerond. De uitwerking van deze opgraving waarbij de resten van een 17e-eeuwse schuilkerk werden aangetroffen, zoals het wassen van ca. 100 kg scherven, zal nog enige tijd in beslag nemen.

Het 17e-eeuwse torenuurwerk dat in de toren van de Oude Kerk staat, is bekeken door een deskundige van de Rijksdienst voor Monumentenzorg. Deze was zeer enthousiast. Het plan is om het uurwerk, dat in slechte staat verkeert, te restaureren zodat het weer loopt.

4. Gezinslidmaatschap

Het bestuur stelt voor om huisgenoten van leden een reductie te geven op de contributie. Zij krijgen dan geen verenigingsblad, maar hebben verder alle rechten van reguliere leden. Dit om leden de gelegenheid te geven hun huisgenoten ook van de voordelen van

het lidmaatschap, waaronder gratis toegang tot de meeste activiteiten, te laten profiteren.

Een aantal leden, onder wie dhr. Van Wieringen en mevr. Moers is het hiermee niet eens. Zij interpreteerden het lidmaatschap van Oud Soetermeer al als een gezinslidmaatschap en vinden het onterecht dat leden nu voor hun partners moeten gaan betalen. Het dagelijks bestuur benadrukt dat het lidmaatschap persoonlijk is (conform de statuten) en niet automatisch voor echtgenoten en kinderen geldt. In het verleden, toen het aantal leden nog zo gering was dat iedereen elkaar kende, werd hier echter niet strikt de hand aan gehouden.

Daar er geen overgrote meerderheid voor het voorstel blijkt te bestaan, trekt het bestuur het terug om zich erop te beraden. De heer Wester deelt mee dat hij het er niet mee eens is en die mening zal handhaven wanneer het voorstel opnieuw wordt besproken en uit de uitkomst zijn consequenties zal trekken.

5. vervalt.

6. Begroting

De penningmeester bespreekt de begroting zoals gepubliceerd in het verenigingsblad. Deze verschilt nauwelijks van die van het voorgaande jaar.

Het huurcontract voor 't Oude Huis bevatte een fout; dit levert de vereniging dit jaar een voordeel van ca. f 4000 op. Het contract is intussen gewijzigd: over de komende jaren zal het juiste, hogere bedrag moeten worden betaald.

De ledenvergadering keurt de begroting goed.

Een der leden vraagt om een financieel overzicht bij de begroting. De penningmeester deelt mee dat de jaarrekening in de voorjaarsledenvergadering aan de orde komt.

7. Rondvraag

De heer Smits wijst op een fout in de agenda van de ledenvergadering in het verenigingsblad; er staat donderdag 29 november terwijl dit donderdag 28 november had moeten zijn. Bovendien is de lezing die blijkens het krantebericht op deze vergadering zal volgen niet in het blad vermeld. De voorzitter wijt het eerste punt aan een zetduivel, het tweede aan het feit dat het idee voor de lezing na de kopijdatum van het verenigingsblad ontstond.

8. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter om 21.10 uur de vergadering.

Aansluitend op de vergadering houdt mevr. drs. Margot Langelaan (heks) een interessante lezing over heksen en heksenvervolging in de late middeleeuwen, gevolgd door een rondleiding in het museum met een hapje en een drankje verzorgd door de activiteitencommissie.

0-0-0-0-0

Noot vooraf

Het bestuur heeft besloten om, in tegenstelling tot vorige jaren, het beleidsplan te beperken tot één bladzijde tekst (A4-formaat). Het is de bedoeling dat het beleidsplan op een relatief abstract niveau de visie van het bestuur op het de komende periode te voeren beleid weergeeft. De praktische uitwerking van dit beleid vindt zijn weerslag in deelplannen, die in overleg met de verschillende commissies en door de werkgroepen worden opgesteld.

Beleidsplan 1997-2000 Historisch Genootschap Oud Soetermeer

Het beleidsplan geeft aan hoe de vereniging haar statutaire doelstelling denkt in te vullen in de komende periode. Deze valt uiteen in drie onderdelen:

- *onderzoek* naar de geschiedenis van Zoetermeer
- *uitdragen* van de geschiedenis van Zoetermeer
- *behoud* van historische objecten en structuren

Onderzoek

Voor onderzoek op het gebied van archeologie, genealogie en interviews heeft de vereniging werkgroepen, die goed functioneren. Daarnaast wil de vereniging breed historisch onderzoek stimuleren en versterken. De vereniging stelt zich ten doel een dorpsgeschiedenis van Zoetermeer/Zegwaard te schrijven. Hiervoor zal een raamwerk voor deelpublicaties worden opgezet. Deelpublicaties over een periode of een thema combineren onderzoeksresultaten van werkgroepen en historisch onderzoek.

Uitdragen

De vereniging is er niet alleen voor de leden maar stelt zich ook tot doel de kennis van de geschiedenis bij Zoetermeeders die (nog) geen lid zijn te bevorderen ("Zoetermeeders wortels geven"). Hiervoor organiseert zij lezingen, dia- en filmvoorstellingen onder andere voor 'Oud Zoetermeeders'. Nieuwe Zoetermeeders worden betrokken door wijkacties en Aan of twee grote activiteiten per jaar (bij voorkeur inhakend op een landelijke of gemeentelijke activiteit). De jeugd wordt betrokken door het samenstellen van lespakketten in het kader van de basisvorming, bijvoorbeeld door het aantrekken van stagiairs.

De voordelen van het lidmaatschap worden tegenover deze algemene activiteiten benadrukt. Leden hebben vaak gratis toegang of korting op de entreprijs voor activiteiten van de vereniging. Daarnaast ontvangen zij het verenigingsblad. Ter verbetering van het verenigingsblad zal de redactie worden uitgebreid; het blad zal ook meer inhoudelijke artikelen bieden. Alleen leden kunnen lid worden van de werkgroepen van Oud Soetermeer. Het bestuur gaat zich inspannen om kortingen op vertoon van het lidmaatschapspasje te bedingen bij zusterverenigingen en aanpalende instellingen.

Om de continuïteit van de vereniging te waarborgen, de kwaliteit van de activiteiten te kunnen verhogen en meer Zoetermeeders bij de geschiedenis van Zoetermeer te betrekken, wordt ernaar gestreefd het ledenaantal te doen groeien. Dit kan door actief te werven bij belangstellenden tijdens activiteiten en in het museum.

Het museum is een belangrijk middel om de geschiedenis uit te dragen. Oud Soetermeer streeft naar meer samenwerking, bij voorbeeld door het combineren van activiteiten van de vereniging met tentoonstellingen, om uiteindelijk een gezamenlijk beleid te voeren.

Behoud

De vereniging dient zich actief op te stellen in het behoud van de Zoetermeerse cultuurhistorie. De enige effectieve manier om grootschalige monumenten (gebouwen maar ook infrastructuur, waterhuishouding etc.) te behouden, is door bij grote projecten vroegtijdig nauw bij de planning en het ontwerp betrokken te worden. Hiervoor is een goede samenwerking met de gemeente nodig. Op dit moment is de relatie met de gemeente uitstekend; het beleid moet erop gericht zijn ook in de toekomst betrokken te blijven. Het behoud van kleinere monumenten (voorwerpen) is gedelegeerd aan het museum; de vereniging volgt het verzamelbeleid van het museum nauwgezet.

0-0-0-0-0

*Op oude historische grond,
Waar "'t Huys te Palenstein" stond,
Staat nu - en u voelt er zich thuis -
Het "Soetermeersche Koffiehuys"*

Dorpsstraat 108; tel. 079-316 90 64

MKZ bv Metaalbewerking

**Fabriek: Industrierweg 21
Telefoon: 079-341 63 41**

K O O T

OUD PAPIER

LOMPEN EN METALEN

AFZETCONTAINERS

BESCHIKBAAR

Vlamingstraat 30, 2713 RS Zoetermeer; tel. 079-316 41 96

Het avontuur begint bij Dump van Herwijnen

Voor alles wat met avontuur te maken heeft
moet je bij Van Herwijnen zijn.
Dus kom naar de Dorpsstraat 66
voor een complete uitrusting!
Zowel voor jouw actieve hobby
of jouw actieve vakantie!

Een compleet assortiment

Aantrekkelijk geprijsd

Ook voor campingsport,
messen, overlevingssets...

tenten
dartsport
klimsport
schietsport
vrijetijdsleding
kampeerartikelen
camping-gaz dealer
berg/wandelschoenen

dump
van Herwijnen

SINDS 1891

Dorpsstraat 66 Zoetermeer Telefoon 079 - 163551